

Uudenmaan maaseuturahoituksen HANKETUEN rahoituslinjaukset 2023–2027

1.6.2023

Päivitetty 1.12.2023

Sisällys

1. Maaseuturahoituksen tavoitteet	2
2. Yleistä rahoituksen suuntaamisesta	2
3. Tukikelpoinen alue	3
4 Kehittämishankkeiden rahoitus	3
4.1 Yhteensovitus kehittämishankerahoituksessa ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien välillä	4
4.2 Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet	4
4.3 Yhteistyöhankkeet	4
4.4 Yleishyödylliset investoinnit	4
Lisätietoja	5

1. MAASEUTURAHOITUKSEN TAVOITTEET

Myönnettävä tuki seuraa CAP-suunnitelman kestävän kehityksen periaatteita. Se monipuolistaa, uudistaa ja lisää maaseudun elinkeinotoimintaa sekä parantaa maaseudun toimintaedellytyksiä ja kehittää yritysten kilpailukykyä.

Uudenmaan maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2023–2027 painopisteinä on korostettu maatilojen kannattavuuden, ja sitä kautta ruokahuollon, energiaomavaraisuuden ja ilmastokysymysten edistämistä. Rahoituksessa suositaan elinkeinoiden kehittämishankkeita ja laajoja, mieluiten vähintään koko Uudenmaan aluetta hyödyttäviä, laajemmin koko toimialaa hyödyttäviä kokonaisuuksia, tai hankkeita, joissa on laaja yhteistyökuvio. Rahoituksen hyötyä priorisoidaan harvaan asutun maaseudun, ydinmaaseudun ja kaupungin läheisen maaseudun alueille.

2. YLEISTÄ RAHOITUKSEN SUUNTAAMISESTA

ELY-keskuksen myöntämä maaseuturahoitus on harkinnanvaraista tukea. Rahoitettaviksi valitaan toimenpiteet, jotka parhaiten edistävät CAP-suunnitelman, alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman tai paikallisten strategioiden tavoitteiden toteutumista. Uudenmaan ELY-keskus pyrkii rahoitustoiminnassaan varmistamaan hakijoiden tasapuolisen kohtelun ja siten aikaansaamaan mahdollisimman suuren alueellisen vaikuttavuuden.

Rahoituksen suuntaamisen tavoitteena on tehdä yhteensovittamista siten, että saavutetaan paras mahdollinen yhteisvaikuttavuus alueelle yhdessä Leader-strategioiden, maakuntaohjelmien ja rakennerahastotoiminnan kanssa. Maaseuturahoituksessa pääpaino on elinkeinotoiminnan edistäminen maaseutualueilla. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tukijärjestelmissä, kuten rakennerahastoissa puolestaan painopiste on kaupunkien ja niiden lähistössä sijaitsevien yritysten tukemisessa ja ne on suunnattu myös suurille yrityksille. Leader-rahoitus kohdistuu maaseudun pienempiin ja paikallisiin toimijoihin.

Toimenpiteitä rahoitettaessa käytetään MMM:n vahvistamia valintaperusteita. Lainsäädännön vaatimukset täyttävät hakemukset pisteytetään valintakriteerien perusteella, ja eniten pisteitä saaneet valitaan rahoitettavaksi, rahoituksen riittävyyden puitteissa.

Rahoituksen hakeminen on määrämuotoista ja myönnetty tuki maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan. Rahoitusta ohjaavat Euroopan unionin säädökset, Suomen CAP-suunnitelma, kansalliset säädökset sekä alueelliset toimintasuunnitelmat ja strategiat.

Tällä asiakirjalla pyritään lisäämään päätöksenteon avoimuutta sekä helpottamaan tuen hakemista suunnittelevien tahojen työtä. Asiakirja täsmentää aiemmin mainittuja säädöksiä ja suunnitelmia, ja se on voimassa toistaiseksi. ELY-keskus voi yksittäistapauksissa poiketa rahoituslinjauksesta erityisistä syistä.

Nämä rahoituslinjaukset koskevat 1.6.2023 ja sen jälkeen vireille tulevia hanketukia.

Suuntaamisen lähtökohtana ja perusteena ovat

- Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 ([1325/2022](#)),
- Valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta ([646/2023](#)),
- Valtioneuvoston asetus hanketuesta ([617/2023](#)),
- [Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027](#),
- [Uudenmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2023–2027](#),
- Uudenmaan ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien välinen yhteistyösopimus ohjelmakaudelle 2023–2027
- MMM päätös Suomen CAP-suunnitelmassa 2023–2027 käytettävistä valintaperusteista

3. TUKIKELPOINEN ALUE

Uudenmaan ELY-keskus ja Leader ryhmät ovat rahoituskauden alussa määritelleet, (ja CAP-suunnitelman seurantakomitea on määritelmän vahvistanut) tukikelpoisen alueen, jolle maaseuturahoituksen **yritys- ja hanketukea** voidaan myöntää. Tuen ulkopuolelle on rajattu kokonaan Helsinki, Kauniainen ja Kerava, ja rajauksia on tehty seuraavien kaupunkien keskustaajamiin: Espoo, Kirkkonummi, Lohja, Porvoo, Hyvinkää, Vantaa, Tuusula, Järvenpää. Rajaus noudattaa pääsääntöisesti Suomen ympäristökeskuksen (Syke) 2018 kaupunki-maaseutuluokituksen ulomman kaupunkialueen ja kaupungin kehysalueen välistä rajaa, muutamain perustelluin poikkeuksin. Rajauksista on laadittu [kartta \(MML\)](#). Karttaan on merkitty mustavalkoisella viivoituksella alue, jolla rahoitusta ei myönnetä.

4 KEHITTÄMISHANKKEIDEN RAHOITUS

Kehittämishankerahoituksen tuettavat toimenpiteet ovat koulutushankkeet, tiedonvälityshankkeet, yhteistyöhankkeet, yleishyödylliset investoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi sekä pienhankkeet. Hankerahoitus suunnataan vahvasti Uudenmaan maaseudun kehittämissuunnitelman 2023–2027 ja Leader-ryhmien paikallisten strategioiden tavoitteiden mukaisesti.

Yleishyödyllisen kehittämishankkeeseen voidaan myöntää tukea, jos tuki ei muodostu valtiontueksi. Edellytyksenä on myös, että toiminta on sellaista, ettei siitä saatava hyöty rajoitu alueellisesti tai hyötyjien perusteella yhteen tai harvaan ennalta tiedossa olevaan ryhmään.

Kaikissa kehittämishankkeissa edellytyksenä on, että rahoitus kohdistetaan siten, että tuettavat toimet eivät aiheuta haittaa tai riskiä ilmasto- tai ympäristötavoitteille.

Uudenmaan kehittämisvarat ovat niukat, ja siksi edellytetään, että hankkeet ovat kustannusarvioltaan oikein mitoitettuja ja kustannustehokkaita. Muu julkinen rahoitus kehittämishankkeessa, etenkin kunnan rahoitus, luetaan eduksi. 100 % tukea muuhun kuin tiedotushankkeisiin myönnetään vain poikkeustapauksissa, jos se on perusteltua maaseudun kehittämisen kannalta tärkeän hankkeen toteuttamiseksi. Pienryhmätoimintaan ja kohderyhmälle järjestettävälle ulkomaan matkoille edellytetään aina yksityistä rahoitusta.

Tukea ei myönnetä sellaiseen toimintaan, joka kuuluu julkisoikeudellisen yhteisön lakisääteisen pakollisen perustehtävän hoitamiseen. Sellaiseen julkisoikeudellisen yhteisön harkinnanvaraiseen toimintaan, jonka perusteista säädetään lailla, voidaan myöntää tukea vain erittäin perustellusta syystä.

ELY-keskus edellyttää, että hankkeelle asetetaan ohjausryhmä valtakunnallisissa ja alueiden välisissä hankkeissa, sekä hankkeissa, jonka hyväksyttävät kustannukset ovat vähintään 300 000 euroa ja johon myönnetään tukea 100 prosenttia. Ohjausryhmä voidaan vaatia myös muissa hankkeissa, mikäli hankkeella on esimerkiksi laajoja vaikutuksia yritystoimintaan, alueen elinkeinonharjoittajien toimintaedellytyksiin tai alueelliseen hyvinvointiin. Jokaiselle hankkeelle suositellaan kuitenkin vapaamuotoisen seurantar ryhmän perustamista, jossa hankkeen toteutuksesta tiedotetaan, saadaan muiden toimijoiden näkemyksiä ja tiedotetaan hankkeen tuloksista.

Maaseuturahastosta rahoitetuilla hankkeilla on tiedotusvelvollisuus. Kehittämishanketoiminnan tarkoitus on levittää tietoa ja lisätä osaamista mahdollisimman laajasti. Hankkeita kannustetaan hyödyntämään maaseutuverkosto.fi alustan verkostoitumis- ja tiedottamismahdollisuuksia.

4.1 Yhteensovitus kehittämishankerahoituksessa ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien välillä

ELY-keskus priorisoi ruokahuollon, energiaomavaraisuuden ja ilmastokysymysten edistämistä tukevia hankkeita ja suosii alueellisesti tai teemallisesti laajempia kehittämishankekokonaisuuksia, jotka toteutetaan yhteistoiminnassa useiden toteuttajatahojen kanssa. Älykkäät-kylä yhteistyöhankkeiden osalta ELY-keskuksen tavoitteena on tukea isompia toimenpideohjelmia, esim. ilmasto- ja ympäristötavoitteiden edistämiseksi laajassa yhteistyössä koko alueella. Kaikki julkisen tuen enimmäismäärältään yli 180 000 euron hankkeet käsitellään ja ratkaistaan ELY-keskuksessa.

Paikallisia kehittämishankkeita ja pienhankkeita tuetaan Leader-ryhmien kautta. ELY-keskuksen kautta tuetaan paikallista kehittämistä vain, mikäli ne ovat merkittäviä maaseudun kehityksen kannalta tai edistävät yhteistä ympäristö- ja ilmastotavoitteita tai ovat tärkeitä alueen elinkeinojen kannalta. Hankkeet, joissa hyöty kohdistuu pääosin maaseutuväestölle, rahoitetaan pääsääntöisesti Leader-ryhmästä.

4.2 Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

Tiedonvälityksellä tulee edistää innovaatioita, suunnitelmien ja selvitysten laatimista sekä tietojen vaihtoa ja levittämistä. Tiedonvälityksen tulee kohdistua laajalle kohderyhmälle.

Osaamista voidaan kehittää toteuttamalla verkkokoulutuksia, työpajoja, vertaisoppimista, valmennuksia, esittelytoimia sekä tila- ja yritysvierailuja tai muilla vastaavilla toimenpiteillä hankkeissa. Pilottihankkeena voidaan tukea kokeiluja, joissa testataan tuotteen, palvelun tai menetelmän toteutuskelpoisuutta. Tukea voidaan myöntää sellaiseen koulutukseen, joka täydentää käytännön kokemusta ja koulutusta, mutta joka ei kuulu osana perus- tai jatkokoulutustutkintoon.

ELY-keskuksen rahoittamissa koulutushankkeissa tavoitellaan maaseuturahoituksen lisäksi 10 % muuta julkista tai yksityistä rahoitusta. 100 % tukea muuhun kuin tiedotushankkeisiin myönnetään vain poikkeustapauksissa, jos se on perusteltua maaseudun kehittämisen kannalta tärkeän hankkeen toteuttamiseksi.

4.3 Yhteistyöhankkeet

Tukea kehittämishankkeelle voidaan myöntää, jos sen tavoitteena on yhteistyössä kehittää tai edistää kehittämissuunnitelman tavoitteita. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeen toteutukseen osallistuu vähintään kaksi yhteisöä. Tukea ei myönnetä yhteistyöhön, jossa on mukana pelkästään tutkimuslaitoksia.

Kun tukea kohdennetaan suoraan yrityksille, esimerkiksi yritysryhmä-hankkeessa tai elinkeinoa harjoittavalle yhdistysmuotoiselle toimijalle, sovelletaan niiden osalta yritystukea koskevia rahoituslinjauksia. Maaseudun toimintaympäristön ja palveluiden kehittämiseen myönnettävissä hanketuissa, on markkinapuute osoitettava.

Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeissa hankkeen toimenpiteet pitää kohdistua pääasiassa yhteisen kehittämistavoitteen edistämiseen tai yritysten tai viljelijöiden välisen tuotannollisen yhteistyön parantamiseen.

Yritys- tai viljelijäryhmähankkeen perustamisen sekä maaseudun innovaatioryhmien hankkeiden, älykkäiden kylien hankkeiden ja tuottajaorganisaatioiden edistämisen hankkeiden valmisteluun voidaan myöntää valmistelurahaa, mikäli se on tulevan toiminnan kannalta merkittävää ja välttämätöntä. Valmisteltavien hankkeiden on selvästi toteutettava alueellista maaseudun kehittämissuunnitelmaa tai paikallista Leader-strategiaa.

4.4 Yleishyödylliset investoinnit

Yleishyödyllisiä investointeja voidaan tukea, jos niistä saatava hyöty ohjautuu maaseudun asukkaille ja muille toimijoille. Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investointia voidaan tukea, kun tuen kohteena on maaseudun palveluja tukeva investointi, jolla on merkitystä maaseudun palvelujen säilyttämisessä ja uudenlaisten

järjestämistapojen kehittämisessä. Tukea taloudellista toimintaa kehittävään investointiin voidaan myöntää, jos markkinapuute on todettu.

ELY-keskuksen kautta tuetaan yleishyödyllisiä investointeja vain, mikäli ne ovat merkittäviä maaseudun kehityksen kannalta, edistävät yhteistä ympäristö- ja ilmastotavoitteita tai ovat tärkeitä alueen elinkeinojen kannalta. Tuki prosentti investoinneissa on pääsääntöisesti 40–80 % (80 % ympäristö ja ilmastoteemassa).

ELY-keskus ei pääsääntöisesti myönnä tukea yleishyödyllisiin rakennusinvestointeihin kaupunkialueille tai kaupungin kehysalueiden teollisuusalueille. Tukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää, mikäli rakentamisinvestointi toteutetaan tukikelpoisella alueella, ja mikäli tuetulla toiminnalla on selkeä kytkös ja merkittävä vaikutus suomalaisiin maataloustuotteisiin tai maaseutualueiden kehittämiseen.

Vesihuoltoinvestointina voidaan tukea pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta lisääviä investointeja. Hankkeiden toteuttamiselle on oltava erityinen syy, kuten huoltovarmuus (esim. varavesilähde, etäluettavat mittarit, varakaivot tai kulunvalvontainvestoinnit), häiriötilanteisiin varautuminen tai elinkeinotoiminnan erityistarpeet (esim. runsaasti vettä käyttävän yrityksen tai maatilan veden käytön turvaaminen tai tehostaminen). Tuettavan vesihuoltohankkeen tulee olla sellainen, että kunnan näkemys vesihuollon kehittämisestä kunnan alueella toteutuu (kaavoitussuunnitelmien ja kaavamääräysten mukainen). Tukea ei myönnetä vesihuollon perusinfran rakentamiseen.

Tukea myönnetään lähtökohtaisesti ELY-keskuksen kehittämissuunnitelmaan tai Leader-ryhmien paikallisia strategioita tukeviin yleishyödyllisiin investointeihin koko tukikelpoisella alueella, mutta tukea **ei myönnetä:**

- rakentamattomien maa-alueiden hankintaan
- ulkopuolisille pitkäaikaisesti vuokrattavien kiinteistöjen rakentamiseen
- eläinten hankintaan
- leasingrahoituksella hankittuun omaisuuteen
- tietoliikenneverkkoinvestointeihin, joissa hyödynsaajana on ainoastaan vapaa-ajan asukkaita

Lisätietoja

maaseuturahoitus.uusimaa@ely-keskus.fi

<https://www.ely-keskus.fi/maaseudun-kehittaminen>

<https://maaseutu.fi/alueet/uusimaa/>